

Stručni rad

ŠKOLSKI ČASOPIS LEDINA SE PREDSTAVLJA

Nataša Colja, profesorica slovenskog i teologije

Osnovna škola Ludvika Pliberšeka Maribor

Sažetak

Naša škola, Osnovna škola Ludvika Pliberšeka Maribor (Ludvik je nadimak naše osnovne škole) i jedan od naših školskih časopisa Ledina, zadnjih godina proslavili su vrlo visoke jubileje. Naša škola napunila je veličanstvenih 145 godina, dok je školski časopis Ledina slavio svoj pedeseti rođendan. Raznim proslavama obilježili smo godišnjicu škole i počastili njeno postojanje posebnim izdanjima školskih časopisa. Jednako tako je i časopis Ledina zaslužio svoje posebno izdanje, budući da je napunio poštovanja vrijednih 50 godina. Povodom toga, izdan je jubilejni zanimljiv časopisni broj, dok je na spomenutu temu izrađen i istraživački rad ...

Ključne riječi: jubilej, 50. rođendan, Ledina, školski časopis

1. Ludvik nekada

Osnovna škola Ludvika Pliberšeka ustanovljena je 19. listopada 1872. godine. Svečano otvaranje osnovne škole dogodilo se je 24. svibnja 1873. godine. Tada je nosila ime Volkshule Rothwein, jer je bila njemačka škola. Bila je „jednorazredna“, što znači kako je imala samo jedan razred. Nastava je započela već prvog dana svečanog otvaranja, dok je svečanost otvaranja održana u privremenoj učionici u kući vlasnika dvorca „Pri lipi“. Nastava se je odvijala se na njemačkom, a tek djelomično na slovenskom. Prva školska godina brojila je 94 upisana učenika. Datum početka školske godine nije bio točno određen, već je započinjao na uskršnji utorak, dok su djeca koja su napunila šest godina do uskršnjeg utorka, mogla pohađati školu. Školu su učenici završavali sa napunjenih četrnaest godina. U školi su učili samo gramatiku, čitanje, pravopis i beletristiku, prirodopis, pjevanje, slikanje, ručne radove, tjelovježbu i vjeronauk. Dana 12. srpnja 1873. godine postavljeni su temelji nove škole, koja je 26. lipnja 1874. godine otvorila svoja vrata. Zbog utjecaja njemačkog školskog društva Schulverein, koje je željelo iskorijeniti želju Slovenaca za nastavom na slovenskom jeziku, škola je bila izrazito njemačka [1].

Slika 1: Osnovna škola Ludvika Pliberšeka Maribor nekada.

2. Što je jubilej?

Jubilej je važnija obljetnica u životu, odnosno postojanju neke osobe, ustanove [2]. Ljudi slave jubileje poput rođendana, godišnjica vjenčanja, imendana i slično. Jednako tako ustanove i zgrade, koje ljudima nešto znače, slave svoje jubileje, godišnjica otvorenja, nastanka i slično. Osnovna škola Ludvika Pliberšeka Maribor, učenicima, učiteljima i drugim zaposlenicima te nekim mještanima, vrlo mnogo znači.

Sedmog studenog 1991. godine u potkrovlju novog odjela škole, održana je prva izložba Izložbe Ludvik, na kojoj je svoje planinske fotografije tada izložio Jaka Čop. Izložba Ludvik sve do danas svaki mjesec, izlaže fotografije te druge izložbene predmete raznih osoba i društava.

Umirovljeni učitelji veoma se rado sjećaju trčećih koraka djece koja trče školskim hodnicima, dok su neki od tih učenika kasnije i sami postali učitelji naše škole. Ovo je posebno istaknuto prilikom školskih predstava, odnosno otvorenja izložbi u okviru Izložbe Ludvik. Na te svečane događaje uvijek su pozvani i umirovljeni 'Ludvici', koji se u školu uvijek rado vraćaju.

Slika 2: Proslava 145. godišnjice škole.

3. Ludvik danas

Osnovna škola Ludvika Pliberška Maribor danas je moderna devetogodišnja škola sa suvremeno opremljenim učionicama i spada među modernije osnovne škole u Sloveniji. Pohađaju je sva djeca školskog uzrasta iz naselja Radvanje i okolice. Učenici sjedaju u školske klupe sa navršenih šest odnosno sedam godina, a napuštaju ih sa četrnaest ili petnaest godina. Našu školu svake godine pohađa otprilike 560 učenika i u njoj poučava velik broj učitelja. Ravnateljica naše škole je Lidija Todorović.

Naša škola ima oko devet tisuća kvadratnih metara vanjskih površina, koje obuhvaćaju u prvom redu različite objekte za športski odgoj, šest trkaćih staza, veliko nogometno igralište, igralište za košarku, odbojku te velike zelene površine, namijenjene uglavnom učenicima nižih razreda, koji pohađaju produljeni boravak popodne u školi. Naša škola ima i veliko parkiralište za učitelje i druge zaposlenike naše škole, roditelje koji svako jutro dovode svoju djecu. Parkiralište je namijenjeno i učenicima viših razreda koji u školu dolaze svojim romobilima, ali i za one učenike koji biciklima dolaze u školu. Narančasta je boja naše škole, u toj boji su svi školski natpisi, službene Ludvikove majice, kišobrani i druge školske stvari [3].

U unutrašnjosti škole nalaze se tri učionice za prve, druge, treće, četvrte i pete razrede, učionica za kemiju, glazbenu umjetnost, povijest, fiziku, zemljopis, likovnu umjetnost, biologiju i prirodoslovlje te domaćinstvo, informatička učionica s velikim naprednim računalima, učionica za tehniku i tehnologiju te dvije učionice matematike, jedna za nastavu engleskog te dvije za nastavu slovenskog jezika. Uza sve učionice, škola ima i školsku knjižnicu, u kojoj učenici i učitelji mogu besplatno posuđivati slovensku i stranu literaturu. U školi su i mnogi učiteljski kabineti, toaletni prostori, učiteljska zbornica, kuhinja s blagovaonicom, mala i velika dvorana za tjelovježbu.

Slika 3: Osnovna škola Ludvika Pliberška Maribor danas.

Učenici od prvog do devetog razreda mogu sami odabirati između trideset izvannastavnih aktivnosti. Od četvrtog do devetog razreda mogu odabrati i dodatne neobvezne izborne predmete poput umjetnosti, športa, francuskog jezika, tehnike, dok učenici zadnje trijade moraju odabrati barem dva školska sata izbornih predmeta tjedno. Uz postojeće obvezne jezike engleskog i slovenskog, učenici se mogu izobraziti i u njemačkom te francuskom jeziku.

Krajem druge i treće trijade učenici polažu test koji se naziva nacionalno provjeravanje znanja i koje se provjerava u svim slovenskim školama. Naša škola s učenicima sudjeluje na mnogim takmičenjima, od onih športskih, literarnih, matematičkih, prirodoslovnih i drugih takmičenja. Doista, svaki učenik može postignuti lijepe uspjehe na svom području. Učenici sudjeluju i kod čitalačkih značaka na način da kod slovenskog i engleskog jezika, za postignutu čitalačku značku krajem školske godine, dobiju priznanje svakog razreda ili književnu nagradu. Posebnost škole Prešernov je natječaj, koji na našoj školi ima dugogodišnju tradiciju. Svaku školsku godinu školska komisija objelodani novu temu, na koju učenici od prvog do devetog razreda kreiraju na likovnom ili literarnom području.

Najbolji učenici iz svakog razreda dobiju Prešernovo priznanje, dok najbolji literarni, likovni radovi, ali i radovi na području fotografije te videa, dobivaju Prešernovu nagradu. Ta nagrada je običajno krasna knjiga.

Škola se odlikuje sa tri različita školska časopisa. Prvi je Ludvik preporučuje, kojeg stvaraju članovi Ludvik izvještava i namijenjen je svim učenicima i učiteljima naše školi te ga dobivaju svaki mjesec. Drugi naš časopis je Ledina, koju na razrednom stupnju stvaraju mlađi učenici koji pohađaju vannastavne aktivnosti mladi novinar. Ledinu stvaraju i u njenom nastanku sudjeluju članovi obveznog izbornog predmeta školsko novinarstvo i ostali učenici naše škole svojim literarnim i likovnim priložima. Oba časopisa, Ledina i Ludvik, ne izlaze svaki mjesec kao što izlazi Ludvik izvještava, već tri do četiri puta tokom školske godine, dok ponekad izađe i pokojni vanredan broj, poput Ludvik pita.

Slika 4 : Naslovnice školskog časopisa Ledina.

4. Školski časopis Ledina se predstavlja

4.1. Ledina nekada

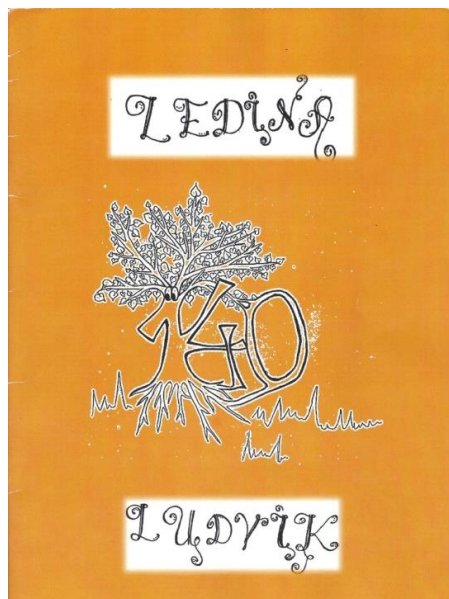
Učenici su školski časopis Ledina počeli izdavati već davne 1968. godine, što znači kako je Ledina navršila poštovanja vrijednih 50 godina. Isprva su je izdavali učenici od petog do osmog razreda i nazvali su je Cvetje. U njoj su na početku bile objavljivane ponajprije jednostavne stvari, poput raznolikih članaka o različitim događanjima te o posebnim i važnim događajima, pjesmama koje su napisali učenici i crteži te fotografije. Cvetje je izlazilo samo jednom godišnje, običajno početkom školske godine ili za Božić. Školski časopis polagano je mijenjao svoj oblik, umjesto pjesmica i crteža te kratkih eseja, učenici su pisali i razne rubrike te ju dopunjavali, usavršavali. Učenici su se potom odlučili promijeniti ime Cvetje i školski časopis nazvali novim imenom - Ledina. Ovo ime dano je zbog toga što su na tom području nekada orali ledinu.

Časopis je polagano započeo pridobivati sve jače literarno i časopisno obličje, postao je likovno bogatiji, s više crteža i fotografija, koje su postajale i tehnički naprednije. S vremenom, iz jednog jednostavnog školskog časopisa, kojeg su objavljivali učenici tek za zabavu i vježbanje svojih literarnih i likovnih sposobnosti, promijenio se je u časopis sve sličniji pravom časopisu, kojeg izdaju odrasli, profesionalni pisci.

Tako je Ledina među učenicima radvanjske škole postajala sve omiljenija, a stoga jedan broj u školskoj godini više nije bio dovoljan. Svake školske godine započelo je izdavanje četiri redovna broja, jesenskog, zimskog, proljetnog i ljetnog broja te posebnog broja Božićne, Karnevalske Ledine, Valentinove i slično. Školski časopis stvarali su samo stariji učenici tada osmogodišnje škole i to učenici od petog do osmoga razreda, i koji je bio primjeren za sve čitatelje od prvog do osmog razreda. Vrlo rado su je čitali i roditelji, bake i djedovi te učitelji [4].

4.2. Ledina danas

Ime školskoga časopisa još uvijek je jednako. Ledinu izdaju stariji učenici naše škole, učenici od sedmog do devetog razreda (zadnja odnosno treća trijada), koji pohađaju obvezni izborni predmet školsko novinarstvo, ali i ostali učenici naše škole sa svojim literarnim i likovnim člancima. Mentorica tog izbornog predmeta sam sama, dakle učiteljica Nataša Colja. Kao nekad, Ledina ima četiri redovna izdanja: jesensko, zimsko, proljetno i ljetno. Uz to ima i neka prigodna izdanja, primjerice oko Nove godine, Uskrsa, i sličnih događaja. Sadržaj Ledine vrlo je bogat, sadrži mnogo slikovnog materijala, među koje spadaju fotografije i likovni predmeti učenika, izvorne pjesme te članci, nastali pod perima naših učenika, razne intervju s radnicima škole, roditeljima poznatih osoba, nagradne križaljke i kvizove, kod kojih je moguće osvojiti različite zabavne i korisne nagrade. Postala je vrlo omiljen školski časopis, svako izdanje naručuje velik broj mlađih ali i starijih učenika, čitaju je radnici naše škole i roditelji. Ledina ima više rubrika, među koje spadaju i športska rubrika, rubrika slavnih, rubrika s glazbom i druge. Učenici koji pohađaju školsko novinarstvo i mnogi drugi učenici, ispunjavaju stranice Ledine svojim stvaralačkim žarom, člancima, crtežima ili drugim likovnim kreacijama. Za njihov rad važan je i mentor, koji brine za to da je rad na časopisu raspodijeljen, povezan, pravovremeno predan te da sadržaj Ledine ne zamre. Tako se i tiskanje Ledine mora se dogoditi baš u pravo vrijeme.

Slika 5: Naslovnica jubilejnog broja časopisa Ledina.

5. Zaključak

Pedeset godina koje je napunila Ledina, prožete su mnogim promjenama: od samog naslova, načina pisanja, sadržaja ali i onih koji su je stvarali. Ledina postoji prvenstveno zato da učenicima pomaže otkriti njihovu strast za pisanjem i u njima buditi kreativnost. One koji je čitaju nasmijava i nadahnjuje za stvaranje, potiče ih da se i sami možda jednom pridruže školskom novinarstvu. Ostane li Ledina i dalje tako omiljena i popularna, uvijek će postojati dobrovoljci koji će željno sudjelovati u njenom nastajanju i stoga će ovaj časopis slaviti još mnogo jubileja.

6. Literatura

- [1.] Pristovnik, A. (2005). Kronika šole v Radvanju. Maribor: Osnovna šola Ludvika Pliberška Maribor.
- [2.] Slovar slovenskega knjižnega jezika. Pridobljeno 22. 3. 2021., dostupno na http://bos.zrc-sazu.si/cgi_new/neva.exe?name=ssbsj&expression=jubilej.
- [3.] Mlaker, T. (2019). Oranžna jubileja v Radvanju.
- [4.] Pungartnik, S., Lešnik, L. (1998). Že 30 let: prej cvetje, zdaj Ledina. Maribor: Šolski razgledi.
- [5.] Fotografije: školski i osobni arhiv.